

- **שם המחקר:** אפיון הכוונות התקשורתיות אשר מופקות על ידי ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית התפתחותית בהשוואה לילדים שהתפתחותם טיפוסית אשר שווים להם בגיל התפתחותי או בגיל כרונולוגי
- **שנה :** 2024
- **סוג מחקר :** מחקר
- **מס' קטלוגי :** 890-126-2019
- **שמות החוקרים:** ד"ר רונית סבן
- **רשות המחקר:** המחלקה להפרעות בתקשורת, אוניברסיטת אריאל

תקציר המחקר

מחקר זה נערך בסיוע מענק מקרן שלם.

רקע: כוונה תקשורתית מתייחסת לפעולה שיש לה מטרה והיא מכוונת להשפיע על השותף התקשורתית. היכולת להביע כוונה תקשורתית או פעולת דיבור הינה יכולת פרגמטית אשר מאפשרת לפרט לממש את צרכיו האישיים והחברתיים. ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית התפתחותית מראים קשיים במרכיבים שונים של היכולת הפרגמטית אשר עלולים להשפיע על תפקודם .

מטרות המחקר: 1. להשוות בין פרופיל הכוונות התקשורתיות והאמצעים התקשורתיים אשר הפיקו ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית, ל ילדים שהתפתחותם טיפוסית ששוים להם בגילם ההתפתחותי או בגילם הכרונולוגי, 2. לבדוק משתנים אישיים אשר קשורים למגוון הכוונות התקשורתיות אשר הפיקו הילדים בכל קבוצה, 3. להשוות את היכולת להפיק כוונות תקשורתיות בהקשרים שונים בקרב ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית.

שיטה: במחקר השתתפו 72 ילדים, 24 ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית, 25 ילדים שהתפתחותם טיפוסית ששוים להם בגיל ההתפתחותי ו 23 ילדים שהתפתחותם טיפוסית ששוים להם בגיל הכרונולוגי. המשתתפים במחקר עברו כולם הערכה התפתחותית ופרוטוקול מובנה להפקת כוונות תקשורתיות אשר צולם לצורך קידוד. הורי הילדים עברו ראיון מובנה שבדק התנהגות מסתגלת ו הגננות של הילדים מלאו שאלון שבדק תפקודים ניהוליים. הילדים שהתפתחותם טיפוסית עברו גם רצף מטלות שבדקות יכולות TOM. עבור הילדים עם איחור התפתחותי קודדו גם מגוון הכוונות התקשורתיות אשר הופקו בתצפית חופשית.

תוצאות: פרופיל הכוונות התקשורתיות והאמצעים התקשורתיים של הילדים עם האיחור ההתפתחותי או מוגבלות שכלית נמצא דומה לפרופיל של הילדים שהתפתחותם טיפוסית ששוים להם בגילם ההתפתחותי ושונה בהשוואה

לפרופיל של הילדים שהתפתחותם טיפוסית ששווים להם בגילם הכרונולוגי. נמצא מתאם חיובי בין הגיל ויכולות השפה בשתי קבוצות המחקר אשר שוות ביכולת ההתפתחותית (ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית וילדים צעירים שהתפתחותם טיפוסית) למגוון הכוונות התקשורתיות אשר הופקו. בקרב הילדים הצעירים שהתפתחותם טיפוסית נמצא גם מתאם בין מגוון הכוונות התקשורתיות לתפקודים ניהוליים ויכולות TOM. נמצאו הבדלים במגוון הכוונות התקשורתיות אשר הופקו בהקשר מובנה בהשוואה לתצפית חופשית בקרב ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית.

מסקנות: נמצאו הבדלים ביכולת הפרגמטית של ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית בהשוואה לילדים שהתפתחותם טיפוסית ששווים להם בגילם הכרונולוגי. בהשוואה בין ילדים עם איחור התפתחותי או מוגבלות שכלית לילדים שהתפתחותם טיפוסית ששווים להם בגילם ההתפתחותי נמצא דמיון ושוני.

מילות מפתח: ילדים עם איחור התפתחותי, כוונות תקשורתיות, אמצעים תקשורתיים, תפקודים ניהוליים, הקשר מובנה, תצפית חופשית

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)